

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/75/2017
Identifikačné číslo spisu:	8110010687
Dátum vydania rozhodnutia:	07.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8110010687.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí, s verejným vyhlásením rozsudku, konanom 7. marca 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. Y., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného T. Y. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, z 1. marca 2017 takto

rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, z 1. marca 2017 bol v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 42 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona

v neprospech obvineného T. Y..

Rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, z 1. marca 2017 sa zrušuje.

Zrušujú sa aj všetky rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Prešove sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/59/2015, z 23. marca 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, z 1. marca 2017 bol obvinený T. Y. uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na skutkovom základe, že

dňa 3. septembra 2009 v čase o 19.55 hod. v M., okr. B., viedol v smere do B. po ceste č. X/XX osobné motorové vozidlo značky Škoda Felícia, EČV: B., v križovatke s ulicou W. a pred križovatkou s ulicou B. predchádzal osobné motorové vozidlo značky Ford Focus, EČV: B., vyššou rýchlosťou ako bola dovolená a zrazil chodca V. S., nar. X. Q. XXXX, tlačiaceho bicykel z ľavej strany, pričom k zrážke došlo v blízkosti prechodu pre chodcov a chodec utrpel zranenia, ktorým 10. septembra 2009 podľahol.

Za to bol obvinenému T. Y. podľa § 149 ods. 2, § 42 ods. 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona bol obvinenému T. Y. uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na 3 (tri) roky. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona bol zrušený výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/67/2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 6. mája 2011, ktorým mu bol podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) mesiacov nepodmienečne, a na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, z 1. marca 2017 podal dovolanie obvinený prostredníctvom svojho obhajcu z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku, a teda že trest mu bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení dovolania namietal, že Krajský súd v Prešove mu uložil súhrnný trest odňatia slobody, pričom jeho rozhodnutím došlo iba k zrušeniu výroku o súhrnnom treste vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/67/2010, zo 6. mája 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 6. mája 2011. „Zároveň v napadnutom rozhodnutí Krajský súd v Prešove uvádza, že medzičasom som bol ešte odsúdený rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/48/2011, z 10. júna 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1To/48/2014, zo 14. septembra 2016, ktorým mi bol podľa § 189 ods. 3 Trestného poriadku (správne zákona) uložený trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov“. Je toho názoru, že Krajský súd v Prešove mal v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 Trestného zákona uložiť súhrnný trest odňatia slobody aj vo vzťahu k odsúdeniu vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 4T/48/2011, z 10. júna 2014 v spojení s vecou vedenou na Krajskom súde v Prešove, sp. zn. 1To/48/2014, zo 14. septembra 2016, pričom aj výrok o treste v tejto trestnej veci mal byť zrušený, pretože tohto skutku sa dopustil 10. júla 2010 a predmetného skutku, za ktorý bol odsúdený Krajským súdom v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, sa dopustil 3. septembra 2009. Nakoľko sa Krajský súd v Prešove stotožnil s názorom Okresného súdu Prešov vo výroku o vine, mal postupovať tak, že v zmysle § 39 ods. 1 Trestného poriadku (správne Trestného zákona) mal mimoriadne znížiť trest odňatia slobody, vzhľadom na skôr právoplatne uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, ako aj vzhľadom na okolnosti prípadu, za ktorých došlo k usmrteniu človeka. Má za to, že trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, ktorý vykonáva je trestom dostatočným na jeho nápravu, a preto nebolo potrebné uložiť mu ďalší trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov. Na záver navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, z 1. marca 2017 a rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/59/2010, z 23. marca 2015, bol porušený zákon v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté rozsudky zrušil a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Prešov, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov, ktorý poukázal na fakt, že rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/5/2016, z 1. marca 2017 je zákonný a správny, pretože na uloženie súhrnného trestu, ako sa domáha obvinený neboli splnené zákonné podmienky, pretože

odsudzujúci rozsudok v danej veci bol vyhlásený 23. marca 2015, teda skôr, ako bolo konané vo veci 1To/48/2014 a vzhľadom nato nebolo možné aplikovať ustanovenie § 44 Trestného zákona o upustení od uloženia súhrnného trestu a preto navrhol dovolanie obvineného odmietnuť.

Poškodená X. K. vo vyjadrení k dovolaniu obvineného poukázala na to, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že odsúdenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu ustanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod. Poškodená navrhla dovolanie obvineného odmietnuť, resp. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného T. Y. je opodstatnené, pretože okresný i krajský súd rozhodli nesprávne o uložení súhrnného trestu, čím je daný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V prvom rade Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

Dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený za trestný čin zo spáchania, ktorého bol uznaný za vinného

- trest vo výmere mimo trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých trestných činov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci), má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona podľa toho, o aký trestný čin ide,

pripadne v akej alternatíve bol spáchaný. Uložením trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu.

Dovolacím dôvodom podľa písmena h) § 371 ods. 1 Trestného poriadku nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísná alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby. Takisto neuloženie žiadneho trestu pri upustení od potrestania, resp. pri upustení od uloženia súhrnného trestu, nemôže naplňať tento dovolací dôvod.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona), bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určenom páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu, s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky (napríklad trest vyhostenia občanovi Slovenskej republiky, trest zákazu činnosti za trestný čin, ktorý nebol spáchaný v súvislosti s touto činnosťou, trest prepadnutia veci, ktorá nepatrí páchatelovi a podobne).

K námietke obvineného, že vo veci bolo povinnosťou súdu použiť ustanovenie § 39 Trestného zákona, najvyšší súd poznamenáva, že nezdieľa argumentačné tvrdenia dovolateľa, pretože si osvojil stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uvedené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí č. 1/2011 pod č. 5, ktoré v predmetnej veci aj aplikoval.

„Moderačné ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody je síce hmotnoprávne, ale fakultatívneho charakteru, ktoré sa svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl. a túto dopĺňajú. Na rozdiel od ustanovení kogentnej povahy, akými sú napr. ustanovenia § 41, § 42 Trestného zákona o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu alebo ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne a viažu sa tiež k rozhodovaniu o treste, ho nemožno podradiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k výroku o treste.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné ustanovenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Námietka o tom, že malo byť použité zmierňovacie ustanovenie je výhradou o neprimeranej prísnosti uloženého trestu. Túto však možno použiť len ako odvolací dôvod a nie ako dôvod dovolania. Preto spomenutá námietka nenaplnia žiadny dovolací dôvod“.

Z uvedeného zrozumiteľne vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku v predmetnej veci nie je daný.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený v podanom dovolaní správne poukázal na danosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. písm.

i) Trestného poriadku, pretože v prípade tohto dovolacieho dôvodu je dovolanie určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia súdu vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v nesprávnom právnom posúdení skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Trestného zákona), prípadne zánik trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona), či pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu, spoločného trestu - § 41 Trestného zákona resp. súhrnného trestu - § 42 Trestného zákona a pod. Krajský súd v Prešove pri uložení trestu, v dovolaní napadnutom rozsudku, nesprávne použil hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa súhrnného trestu.

Ako už bolo vyššie uvedené, krajský súd nepochybil, keď obvinenému T. Y. uložil trest bez použitia § 39 Trestného zákona a nepochybil ani v tom, keď pri uložení súhrnného trestu nezrušil aj výrok o treste v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To/48/2014, zo 14. septembra 2016 a výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/48/2011, z 10 júna 2014. Nesprávne však rozhodol, keď pri uložení súhrnného trestu nezrušil aj výroky o trestoch v rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7/To/95/2010, z 3. februára 2011 a Okresného súdu v Prešove, sp. zn. 32T/142/2009, z 3. mája 2010.

Obvinený v dovolaní namietal, že mu bol nesprávne uložený súhrnný trest, čo je pravda a táto okolnosť zároveň predstavuje dovolací dôvod. Nesprávne označenie rozsudkov, vo vzťahu ku ktorým mal byť uložený súhrnný trest obvineným v dovolaní nemôže zohrať rozhodujúcu úlohu pri úvahách o dôvodnosti dovolania, pretože tu ide o principiálnu otázku správnosti alebo nesprávnosti uloženia súhrnného trestu (použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia) ako takého a odmietnutie dovolania len preto, že obvinený v dovolaní označil rozsudky, vo vzťahu ku ktorým nemožno uložiť súhrnný trest, ak je zároveň zo spisu zrejmé, že súhrnný trest bol uložený nesprávne - vo vzťahu k iným rozhodnutiam, by odporovalo samotnej podstate spravodlivého a zákonného rozhodnutia ako takého, najmä ak dovolacím dôvodom je nesprávne uloženie súhrnného trestu vo všeobecnosti. Preto najvyšší súd postupoval tak, aby zrejma nezákonnosť v neprospech obvineného bola odstránená.

K ukladaniu súhrnného trestu najvyšší súd poznamenáva.

Ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol slovenským súdom prvého stupňa vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok, ktorý sa stal právoplatným a možno na neho prihladať - § 42 ods. 3, za iný jeho trestný čin a tieto trestné činy sú vo viacčinnom súbehu, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Takto modifikované a upravené ustanovenie § 42 ods. 1 Trestného zákona zodpovedá dlhodobej súdnej praxi ustálenej viacerými stanoviskami a judikátmi súdov. Preto, aby bolo možné uložiť páchateľovi súhrnný trest, musia byť splnené všetky vyššie uvedené podmienky.

Základným predpokladom uloženia súhrnného trestu je, aby medzi trestným činom, ktorý je predmetom prebiehajúceho konania a trestným činom, vo vzťahu ku ktorému má byť uložený súhrnný trest existoval viacčinný súbeh.

O viacčinný súbeh trestných činov ide z časového hľadiska vtedy, ak v období medzi prvým z nich a posledným z nich nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za nejaký trestný čin toho istého páchateľa (bez ohľadu na to, či sa odsudzujúci rozsudok týkal niektorého z týchto trestných činov alebo trestného činu spáchaného ešte skôr, mimo okruhu týchto skúmaných trestných činov), a to takého rozsudku, ktorý bol ako prvý odsudzujúci rozsudok v trestnom stíhaní pre tento trestný čin vyhlásený a ktorý potom svojho času aj nadobudol právoplatnosť a možno naň dosiaľ prihladať. Z tejto definície vyplýva, že okamih vyhlásenia prvého odsudzujúceho rozsudku spôsobuje, že vo vzájomnom pomere viacčinného súbehu nemôže byť trestný čin spáchaný pred týmto okamihom a trestný čin spáchaný po tomto okamihu.

Súhrnný trest sa uloží iba v prípade viacčinného súbehu, a to len vtedy, ak páchatel bol za časť zbiehajúcej sa trestnej činnosti odsúdený a ak možno na takéto odsúdenie prihliadať. Súd teda páchatela odsudzuje a ukladá mu súhrnný trest za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pričom prejednávany trestný čin musí byť vo viacčinnom súbehu so skorším trestným činom (za, ktorý už bol odsúdený).

Súhrnný trest nastupuje namiesto úhrnného trestu, ktorý by bol inak páchatelovi uložený, ak by sa o všetkých zbiehajúcich trestných činoch rozhodovalo v spoločnom konaní. Pri súhrnnom treste musí byť páchatel v rovnakej situácii ako v prípade úhrnného trestu, t. j. akoby sa o všetkých spáchaných trestných činoch rozhodlo v jednom konaní.

Súhrnný trest je pre páchatela priaznivejší ako trest samostatný, pretože je v ňom zohľadnená skutočnosť, že páchatel sa dopustil ďalšieho trestného činu, pričom nebol varovaný odsudzujúcim rozsudkom týkajúcim sa skoršieho trestného činu. Preto možno súhrnný trest uložiť len vtedy, ak medzi týmito trestnými činmi existuje viacčinný súbeh.

Viac trestných činov je v súbehu len potiaľ, pokiaľ medzi prvým a posledným z nich nebol vyhlásený, súdom prvého stupňa, odsudzujúci (hoci aj neprávoplatný) rozsudok za nejaký trestný čin. Činy spáchané po odsudzujúcom rozsudku do doby jeho právoplatnosti treba posúdiť obdobne ako recidívu. (R 8/1974)

Ak bol obvinenému uložený súhrnný trest v zmysle § 35 ods. 2 Trestného zákona (teraz § 42 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona) a neskôr bol ďalším rozsudkom uznaný za vinného z trestného činu, spáchaného po vyhlásení prvého rozsudku a pred vyhlásením rozsudku, ktorým mu bol uložený súhrnný trest, nejde v prípade posledného odsúdenia o súbeh trestných činov, ktorý je nutným predpokladom uloženia súhrnného trestu, ale o recidívu, takže je potrebné uložiť samostatný trest. (R 34/1965)

Ak obvinený po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa spáchal nový trestný čin, nejde o súbeh, a to ani vtedy, ak boli obidve veci po zrušení pôvodného odsudzujúceho rozsudku spojené na spoločné prejednanie a rozhodnutie. V takom prípade je potrebné uložiť samostatné tresty a nie úhrnný trest. (R 42/1980)

Ak bol trestný čin spáchaný po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa, nejde o súbeh, a teda je vylúčené uloženie súhrnného trestu v zmysle § 35 ods. 2 TZ (teraz § 42 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona), aj keď bol tento rozsudok v ďalšom konaní zrušený a nový odsudzujúci rozsudok súd prvého stupňa vyhlásil až po spáchaní trestného činu, za ktorý sa ukladá trest. (R 52/1971)

Odsudzujúcim rozsudkom súdu prvého stupňa za iný trestný čin sa v ustanovení § 35 ods. 2 TZ (teraz § 42 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona) rozumie prvý odsudzujúci rozsudok o inom trestnom čine, bez ohľadu na to, že v riadnom alebo mimoriadnom opravnom konaní bol tento rozsudok zrušený, pokiaľ sa toto opravné konanie skončilo právoplatným odsúdením páchatela. (R 41/1968)

V teraz prejednávanej veci je predmetom konania trestný čin (skutok) z 3. septembra 2009. Obvinený sa v dovolaní domáha uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k trestnému činu (skutku) z 10. júla 2010, čo nie je možné, pretože medzi týmito trestnými činmi nie je daný viacčinný súbeh. Viacčinný súbeh bol „pretrhnutý“ prvým vyhláseným odsudzujúcim rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/142/2009, z 3. mája 2010. Označený rozsudok sa stal právoplatným 3. februára 2011.

S ohľadom na uvedené je nesporné, že obvinenému nemohol byť uložený súhrnný trest (tak ako sa toho domáha obvinený v dovolaní) vo vzťahu k trestnému činu z 10. júla 2010 a teda vo vzťahu k rozhodnutiam súdov týkajúcich sa tohto trestného činu - rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/48/2011, z 10. júna 2014 a rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1To/48/2014, zo 14. septembra 2016, ktorými mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov. Preto v tejto časti

postupovali súdy nižších stupňov správne.

V ďalšom ale došlo k nasledovnému.

Okresný i krajský súd síce správne uložili obvinenému súhrnný trest vo vzťahu k trestnému činu z 27. novembra 2009 - rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/67/2010, zo 6. mája 2011, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste a obvinenému uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 mesiacov, za súčasného zrušenia výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/142/2009, z 3. mája 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/95/2010, z 3. februára 2011, pretože medzi teraz prejednávaným trestným činom z 3. septembra 2009 a trestným činom z 27. novembra 2009 je daný viacčinný súbeh. Opomenuli ale, že viacčinný súbeh je daný aj vo vzťahu k trestnému činu zo 4. novembra 2008 - rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/142/2009, z 3. mája 2010 a za tento trestný čin neuložili obvinenému súhrnný trest.

Tým, že súdy v rámci uloženia súhrnného trestu zrušili len výrok o súhrnnom treste v rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/67/2010, zo 6. mája 2011 a nie aj výrok o treste v rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/95/2010, z 3. februára 2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/142/2009, z 3. mája 2010 došlo automaticky a úplne logicky k obnoveniu výroku o treste v rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/95/2010, z 3. februára 2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32T/142/2009, z 3. mája 2010, v dôsledku čoho obvinenému v súhrne „pribudol“ tento trest (6 mesiacov nepodmienečne) k súčasnému trestu - trestom.

Tu je nutné uviesť, že ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý je vo viacčinnom súbehu s trestnými činmi, za ktoré už bol predtým odsúdený viacerými rozhodnutiami (rozsudkami, trestnými rozkazmi) a tieto trestné činy boli spáchané skôr, ako bolo súdom prvého stupňa vyhlásené prvé z nich, súd musí pri ukladaní súhrnného trestu zrušiť výroky o trestoch vo všetkých predchádzajúcich rozhodnutiach, ktoré sú v pomere uvedenom v ustanovení § 42 ods. 1 Trestného zákona, a páchateľovi uložiť súhrnný trest za celú zbierajúcu sa trestnú činnosť (t. j. za všetky trestné činy spáchané vo viacčinnom súbehu).

V prípade zrušenia výroku o treste v rozsudku, ktorým bol uložený súhrnný trest, obnoví sa platnosť výroku o treste v predchádzajúcom rozsudku zrušenom pri ukladaní súhrnného trestu podľa § 35 ods. 2 veta druhá Trestného zákona (teraz § 42 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona). Ak v novom konaní nedôjde k odsúdeniu obžalovaného a uloženie súhrnného trestu preto už neprichádza do úvahy, nemožno uložiť trest za trestné činy, z ktorých bol páchateľ uznaný za vinného predchádzajúcim rozsudkom, pretože obnovením platnosti výroku o treste v tomto rozsudku je i v tomto smere vec právoplatne rozhodnutá. (R 58/1977)

Nie je prípustné, aby zrušením výroku o treste len v bezprostredne predchádzajúcom skoršom rozsudku zostal nedotknutý výrok o treste v jemu predchádzajúcom rozsudku, ktorého platnosť sa tým obnovila, v dôsledku čoho by tu boli vedľa seba jednak nový výrok o uloženom ďalšom súhrnnom treste a jednak pôvodný výrok o treste, ktorého právna moc bola obnovená (tento výrok tzv. „ožil“) zrušením predchádzajúceho výroku o uložení súhrnného trestu. Novo ukladaný súhrnný trest sa preto musí týkať celého súhrnu zbierajúcej sa trestnej činnosti toho istého páchateľa, a je tak nevyhnutné učiniť aj tým, že súd ukladajúci (ďalší) súhrnný trest výslovne zruší všetky výroky o trestoch obsiahnuté vo všetkých skorších rozsudkoch, ktoré sa vzťahujú k tomuto celému súhrnu zbierajúcej sa trestnej činnosti toho istého páchateľa (podobne NS ČR 8Tz/28/2012).

V súvislosti s vyššie uvedeným treba mať na zreteli, že podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchateľovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Rozhodnutiami obsahovo nadväzujúcimi v zmysle § 42 ods. 2 Trestného zákona sú rozhodnutia:

- o zamietnutí odvolania (§ 316 Trestného poriadku, § 319 Trestného poriadku)
- o započítaní väzby (§ 45 ods. 1 Trestného zákona) + (§ 414 Trestného poriadku)
- o započítaní trestu (§ 45 ods. 2 Trestného zákona) + (§ 414 Trestného poriadku)
- o nariadení výkonu trestu (§ 408 Trestného poriadku)
- o odklade výkonu trestu (§ 409 Trestného poriadku, § 410 Trestného poriadku)
- o zmene spôsobu výkonu trestu (§ 411 Trestného poriadku)
- o prerušení výkonu trestu (§ 412 Trestného poriadku)
- o upustení od výkonu trestu (§ 413 Trestného poriadku)
- o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (§ 415 Trestného poriadku)
- o (ne)osvedčení sa v skúšobnej dobe podmienечného prepustenia (§ 419 Trestného poriadku)
- rozhodnutie o amnestii, ak nebola amnestia alebo milosť vyhlásená s účinkami zahľadenia.

Ako je z ich štruktúry zrejmé, vždy ide len o rozhodnutia v tej istej veci a nasledujúce po odsudzujúcom rozsudku, čo napokon zodpovedá zneniu § 42 ods. 2 Trestného zákona a tam uvedenému slovnému spojeniu „všetky ďalšie rozhodnutia“. Preto prípadne odvolávanie sa na to, že súd zrušil (v poradí tretím rozsudkom) výrok o treste v predchádzajúcom rozsudku (v poradí druhom) a zároveň aj všetky ďalšie rozhodnutiaa tak došlo k zrušeniu aj výroku o treste v prvom rozsudku nemôže obstať nielen z právnych ale i logických dôvodov.

Najvyšší súd nerozhodoval o väzbe obvineného T. Y., pretože menovaný vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov uložený mu rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T/48/2011, z 10. júna 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1To/48/2014, zo 14. septembra 2016, na ktoré rozhodnutia sa tento rozsudok nevzťahuje (nejde o pôvodný rozsudok v zmysle § 380 ods. 2 Trestného poriadku).

V ďalšom konaní bude krajský súd povinný opätovne rozhodnúť o odvolaní prokurátora, poškodenej i obvineného v súlade s právnym názorom vysloveným najvyšším súdom v tomto rozhodnutí, pričom najvyšší súd poznamenáva, že procesný postup okresného i krajského súdu v súvislosti s oboznamovaním priložených spisov ale i v súhrne ako celok bol bezchybný a naprosto správny.

Preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.